ZAL'SHEŊA ŊAN KPAŊSIR' ZOSIMDI NI NAŊGBAŊ YINI ANDUNIA TIŊGBANA SUNSUUNI

LAHABAL' TUULI

Yεlimanli, bεhigu kam yi yεn mali kore ni dariza zan n chan sal' mini o kpee sunsuuni faashee ka bε chε

tab' bɔbbu ni tab' muɣsubu yiruŋ yiruŋ. Din lan pahi, di bi tu ka bɔliyoli be bɛ nimdi ni. Din nyaaŋa, di bi

lan tu ka zab choχima ŋan ka alifaani gor be bε sunsuuni. Yεltoχ' yoya lala n yi doxsi nam tobu, ka bebu

kɔŋ tulaale. Sal-nim yi lihimi ʒem zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni ka zilsigu ni fabila nabigi m-maan pahi

nabili bε sunsuuni. Ashee ta ysigu ni shaawara ni be shεli, fabila ni yolitem ka ka di beni.

Din ni chε ka fukumsi ni muχsigu sayim zəsimdi ka sokam ti zər' n bahiri o sol' la, di tuya ka ti niŋ kookali

niη ti suhu ni, ka zal' shɛŋa ŋankam be litaafi ηɔ ni daalifaani tabili sokam. Zal' shɛŋa din be litaafi ηɔ ni

lan nyEla din tandi aminsi ni zasimdi ka bukaata kam maana.

Tingbana Nangban Yini Laxingu shεli bε ni boli yubolig' Yunaitid Neishins la nim zaa dihi nuu gbon ni ka

dama bε zaa yuya ni di kpaŋsi zal' sheŋa ŋan zaa nye ŋan kpaŋsir zɔsimdi ni tɔɣsigu tiŋgbana sunsuuni.

Binnamda Naa yiko puuni, pa\a bi gari doo, doo mi bi gari pa\a. B\xi zaa la yim. Ni dinzu\u b\xi b\r' ni y\xi da

ni suhupiɛlli be ti sunsuuni, ka ti puha yooi tab' zuɣu, ka yɛlli kam ku nyaŋ ti. Din ni kpaŋsi ka zal' shɛŋa

ŋan be litaafi ŋɔ ni maali sokam buchi, sokam maaimi o nii n karim litaafi ŋɔ ka di kpe o tibili ni

venyElinga.

Dinzugu, pumpono,

Jeneral Asembli Laγingu ni di

ti sokam lahabali ka dama

ZAL' SHEŊA ŊAN BE LITAAFI ŊO NI ŊO NYELA

ŋan ni niŋ tiŋgbana ni sokam alifaani. Sokam, zaŋ n-ti tabli dunia-yili laɣiŋgu balibu kam zaŋim zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni n-niŋ waaʒibu, ka bɔ daliri din ni chɛ ka ŋa niŋ bayaana ni achiika: Wuliŋpuhili, Wuliŋluhili, Nudirigu, Nuzaa, ni luɣulikam. Amaa Zal' shɛŋa bɛ ni yu ni ti zaasa kpaŋsi maa n-dii mbɔŋɔ.

N-dam 1

Sal' la sala. Bɛhig' be sokam sanimi, din pa la amii. Suhizɔbo be sokam sani; ka nambɔɣu beni. Suhubɔhibo mi bi lan kɔŋ yigunaadam kam sani. Dinzuɣu dimbɔŋɔ zaa wuhiya ka dama di tu kamaata ka ti zaa yu tab' hali ni ti puuni.

N-yi 2

Zaligu dinkam be litaafi η ni ny Ela din maani yigunaadam bukaata zaŋ n chaŋ b Ehigu polo. Zaligu bi ti soli ni so gahimmi o kpee. Gbampielli ka soli ka o gahim Gbansabilli; doo di bi Ehim pa γ a; so mi di zaŋ o daadiini din par' o n zaŋ b D bi o taba, o yaa zu γ u. So mi di t Ehi ni o b Ehig' bee o buni bee o d yim dahibarka bee o bilichiinsi zu γ u o mali yiko din ζemdi o kpee bee n za γ sir' o.

Din nyaaŋa di ka soli ka so ʒem o kpee ni o tiŋ viɛl' zuɣu. Ŋun ya-nim nya sumaŋ-tali di pirim ni o ya nyaɣs' zuɣu n lihi ʒem ban na be Soomanji-tali waamaa dabtim ni.

N-ta 3

So di pirim o wəyiritali zuyu yɛli ni o tum tuun shɛli din gbarigir' bɛhig' ka zal' shɛŋa ŋan be kpe bi ti o yɛlli. Di veeni ka kookali be sokam sanimi ka fawəyili kani.

N-nahi 4

Zaligu bi lan n saɣi ni so zaŋ o ygunaadam kpee niŋ o bilaa; dama dabtim daawabu gariya ka di bi pɔra.

Dinzuɣu, taali n nyɛ li ni achiika ni nir' kɔhi dabili bee n da o.

N	-ทเเ	5
1.	-IIu	J

Zaligu bi lan saγi ni bε niŋ so alaka bee fukumsi biεγu din ka albarika di tooni ni di nyaaŋa.

N-yobu 6

Zaŋ n chaŋ dunia-yili loo bee dunia-yili zaligu polo, soli kani ka bε tooi pii kaɣili ti so, ka pii doɣu n ti so.

Baŋ veeni nudirigu maa ka veeni nuzaa gba.

N-yop2in 7

Zaŋ n chaŋ zal' shɛŋa ŋan be kundi puuni, yɛlli din dir' tarima dir' bilchina. Sariya dol' la yɛlimaŋli, di bi doli ʒiri.

N-nii 8

Sariya dibu shee, GbampiElli dini ka la di kɔ ka chɛ Gbansabilli dini; dama ti zaa la yigunaadam-nima.

N-wei 9

Zaligu bi saɣi ni yɛlwums' chɔɣima zuɣu bɛ niŋim nir' fukumsi, bee n kpɛh' o duu, bee n kar o o yaannim tiŋ' ni, o ba-nim tiŋ ni ka di ka soli.

Pia 10

Zaligu maa lan wuhi ni solibeni ka nir ni bɔ soya n tahi o sariya bɛn ni di li luɣushɛli ka zualinsi kani, bɛ yi di o sariya ka di bi tiɣi o nini.

Piniyini 11

Kootu yi di nir' sariya, n yi kpεh o la sarika, o mali yiko din zabiri omaŋ zuɣu, n bɔr lɔya-nima, ka bε zaani o nyaaŋa; ka naɣila ŋun gba nyami ka lala nyɛla niŋgbuŋ-duɣili.

Zaligu lan yɛli ni di ka soli ka bɛ niŋ nir fitiina ka di lan bi tum m birigi tiŋgban shɛli puuni o ni ʒia maa zal' shɛli; bee zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni. Nir yi tum m-birigi zaligu, bɛ darigi' o tibili la zaligu kundi ni buysi ni bɛ niŋim o shɛm.

Pinaayi 12

Zaligu lan wuhi ni di ka soli, sal-nim zamba puuni, ka bε vihi nir' ni bε baŋ ashili shεli din nyε o dahalali; bee o daaliwumma daashili; bee o yili puuni daashhiya; bee n vihi o washiika shɛŋa ŋan nyɛ o dini; bee n bɔ daliri n filim n filim o yoli. Zal shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni ʒe la sokam nyaaŋa pa yino kɔ nyaaŋ' ka ŋa ʒeya.

Pinaata 13

Zaligu lan wuhi ni sokam mali soli din gamdi o yubu tiη ηan nuu be zal' shɛηa ηan zali ηɔ ni.

Sokam lan mali yiko din yiri o ya, n duri tiηduya ka tiligir' o ya na ka taali shεli kani.

Pinaanahi 14

Zal' shɛŋa ŋan be kpe lan wuhi ni nir mali soli din zaŋdi o nyɛvili n zɔr tiligira ka tiŋ shɛli o ni zɔ n kuli maa nim taɣi n deeg' o.

Laabida, ŋunkam yi kpuɣi nap⊃ŋ lala yi tummi n birigi o tiŋgb⊃ŋ zal' shɛli bee Tiŋgbana zaasa Naŋgban yini laɣiŋgu zal' shɛli, o nyɛ la o takahi bindi maa, dinzuɣu, o ni va o bini.

Pinaau 15

Zaligu din be kpe lan wuhi ni nir' mali yiko din kpεhiri omaŋ zuliya shɛli ni o suhu ni gbaai.

Di di pirim shεb' bee so suhuyubu zuɣu n m⊃ŋ so yiko din ni chε ka o tooi kali omaŋ n kpεhi zuliya shεl' puuni o suhu ni yu.

Pinaayobu 16

Zaligu maa lan wuhi ni paɣ' kam ni doo kam: Kpuŋkpana waamaa Saɣayɛlga mali yiko din kpuɣiri bal' shɛli o suhu ni yu n namdi zuliya o yaa tariga. Zal' shɛ ŋa din be kpe ni sɔŋdi dɔɔ shɛm, di sɔŋdi paɣ' gba la lala.

Zaligu lan kpaŋsi yɛltɔɣ' shɛli. Yɛda ni yɛda shee, doo mali soli din kpuɣiri o suhuyubu paɣa.

Zaligu lan wuh ni doo mini paɣa n yi laɣim n nam tuŋ. Ni dinzuɣu, nama dahilibarka puuni, ni bε su dɔɔ mini paɣ' zaami.

Pinaayop in 17

Nir mali yiko din zaani o dahalali azichi bee n nyar' shεb' pahiri omaŋ zuɣu ka bε kper' wɔlima ni.

Dunia yεlwumsa ηun zu yu ni nin yu y' yino suhuyubu zu yu, soli kani ka bε ni tooi fa nir' daa ia.

Pisaayika 18

Bεhig' wuhiya ka dama soli kani ka so tooi bɔbi o kpee. Sokam mali soli din tumdi o yubu ka doli adiini shεli din par' o. O suhu yi ti lan jɛ adiini shɛli o ni doli maa, o lan mali yiko din loori adiini shɛli din ta o yɛm. Limama-nim mali soli din kpaŋsir' bɛ daadiini ka jɛmdi Naawuni bɛ daahaŋkaya tariga ka taali shɛli kani.

Pishiyinika 19

Zaligu lan kpaŋsi ni yigunaadam kam mali yiko din dir' o suhuyubu daalizama, ka di kun o ni bɔr' luɣushɛli, di yi pa alizan shɛli din galim.

Pishi 20

Layingu dinkam gbibi maaligu, litaafi no kpansir' li ka ze di nyaana.

Soli kani ka nir' suhu bi gbaai minti shEli ka so tooi kum o yaa zuXu muXsir' o ni o kpEhi di ni.

Pishi-ni-yini 21

Zaŋ n chaŋ tiŋgbɔŋ puuni daalizama ni nyɛ shɛŋa zaa, soli kani ka di mɔŋ so di shaawar' shɛli, dama zamaatu zaa shaawara n nyɛ li.

Tiŋgbɔŋ kam mulichi ni yu shɛli, dina n nyε waaʒibu. Bε suhuyubu maa ka bε maali tumdi tuma.

Litaafi ŋɔ lan kpaŋsi ni gbaaibu yi yɛn gbaai din vootim' vootir' maŋli n gbaai gbaaibu din ni zaŋ n tum tuma.

Pishi-ni-ayi 22

Zaligu lan kpaŋsi ni sokam mali soli din kuuni o tiŋ zuɣu; dama bɛ zali tiŋgbɔŋ la ni so kam bukaata maani zuɣu. Ni dinzuɣu, tiŋgbɔŋ niima nyɛla tiŋgbɔŋ zaasa buni, ka di taada kam pa so saandi.

Pishi-ni-ata 23

Zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni lan wuhi ni sokam tumdi tuma ka bɔm o suhuyubu tuma din nyɛ din ni sɔŋ o ka sɔŋ o mulichi. Sokam lan mali soli din duhiri o yee ka bɛ nyar' tuun suma tir' o.

Nir' wɔligu bini ni nyε shɛli, di ka soli ka so tooi mɔŋ o li.

Tumtumdi kam veeni ka o dir' wahala ka bε yɔri o la yɔ' shɛŋa din ni saɣi o mini o mulichi ka fukumsi ti yɛn ŋmani di gbaairi o la ka bɛ sɔŋ o zaligu ni buɣsi shɛm kundi ni.

Tiŋgbɔŋ kam mulichi mali yiko, sɔŋsim soli zuɣu, din zaani bɛ dintɔli laɣiŋgu shɛli bɛ ni bɔɔni Siliminsili ni ni Treid Yuniɔns la ka di zabiri bɛ tumtumdib' zuɣu.

Pishi-ni-anahi 24

Zaligu lan wuhi ni sokam vuhimi o daahaŋkali tariga ka tummi tuma saha, din nyaaŋa ka diɛmmi bee n kperimi kpɛrigu saha.

Pishi-ni-anu 25

Zaligu lan wuhi ni bε nam bεhigu la sokam zuɣu. Ni dinzuɣu, sokam mali yiko din bɔri alaafee soya; dama a laa fee n nyɛ binshɛɣukam. Sokam lan mali yiko din wɔlindi puzuri ni sutura zuɣu, ni yili zuɣu, ni dinkam nyɛ din maani ka pahiri bɛhigu. Zaŋ n chaŋ gu-maŋ daashiya mi polo, ni kɔŋsim doro, gbariginsim, dakɔlim, kuriginsim ni dunia yili fukumsi kam, zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni sɔŋdi sokam-mi.

Zaŋ n chaŋ bia mini o ma shee, sokam mi ni bia doɣibu to, dinzuɣu, bia kam, sheeje ni ŋun mi o ba zaa, zal' shɛŋa naŋ litaafi ŋo ni zani yim ni bia la bia, ni dinzuɣu ban mali ba nim ni kuuni ka gamdi ka tiŋgboŋ nuu pa bɛ zuɣu shɛm, ban ʒi bɛ banim gba mali yiko din gamdi lala.

Pishi-ni-ayobu 26

Zaligu lan wuhi ni daadam kam mali yiko din bɔhindi karɔŋ. Gommanti n su yiko ni bɛ yɔ sikuru bihi zuɣu ban na piini karɔŋ; ka na bi karim n chaŋ katiŋa la, zaa zuɣu. Talahi n nyɛ li ni sokam tɔhi o bia sikuru. Tuun baŋsim sikuru-nim bi kɔŋ tiŋ kam puuni din dolisir' ban zuɣuri gɔr' ne n-ne la, ka bɛ karindi n baŋdi venyɛliŋga.

Zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni yɛliya, ni di veeni ka baŋsim kam pahiri nir' la ninneesim, ka wuhiri bihi jilima ni suzuda ni bɛhigu ni yurlim soya ni nyɛ shɛŋa; ka ti wumdi kpamb' yɛligu, ka suɣulo be sokam sani ka tɔɣsigu be dunia-yili zuliya kam sunsuuni; ni Musulim-nim ni Yisa Nyaanolib' ni chɛfirnim sunsuuni, ka Tiŋgbana Naŋgbaŋ Yini Laɣiŋgu la nia kam pali.

Ba-nim ni ma-nim mali yiko din piiri kar⊃ŋbaŋsim shɛli bɛ suhu ni yu ni bɛ bihi karim. Zal' shɛŋa ŋan be kpe wuhiya ni bihi ba-nim ni bɛ ma-nim yubu la ka zaligu ŋɔ kpaŋsi n nyaŋ binshɛɣukam.

Pishi-ni-ayopoin 27

Ŋunkam suhu yu ni o kpaŋsi o kali soya bee o diɛm diɛn shɛli, bee o wa wa shɛli, bee o doli ninneesim so' shɛli, soli beni ka di lan tooi niŋ o yubu ka taali kani.

Ŋunkam kpaŋsir' omaŋ zaŋ n chaŋ baŋsim polo, ni ŋunkam lan kpaŋdi omaŋ zaŋ n chaŋ o nya alifaani, soli kani ka so tooi gu di lan soli zaŋ n chaŋ o yubu maa polo.

Pihita-ayi-ka 28

Zal' shεηa ηankam be litaafi bil' ηο ni nyɛla ti zaasa fali, dinzuɣu sokam ni tooi nyu bara n bahi ηa.

Pihita-yini-ka 29

Bɔbigu shee, sokam mal' la o soli din kpaŋsir' o ka sɔŋd' o, ka o bebu mali daŋko.

Soli kani ka so tooi yɛli ni o yu omaŋ n-ti yaɣi. Yɛlli yi zani, ka bɛ yɛn vihi yɛlli maa, zaligu ni zali shɛm ka di ti soli ni di doli, n yuli maali yɛlli maa ka di ta sokam yɛm.

Di ka soli ka so tooi gbaai gbaaibu ka o gbaaibu maa ta\gamma Yunaitid Neishins bee Ti\gammagban Yini La\gammajgu ni bu\gammasi sh\varepsilon maa ta\gamma ita\gamma yunaitid Neishins bee Ti\gammagban Yini La\gammajgu ni bu\gammasi sh\varepsilon maa ta\gamma ita\gamma ita\gamm

Pihita 30

Ni di ti sokam lahabali ka dama bε bi zali zal' shɛŋa ŋan be kpe ŋɔ la nin yino kɔ suɣu, sokam zuɣu ka bɛ zali ŋa. Dinzuɣu, zal' shɛŋa ŋan be kpe maa ka bibiɛlim soya zuɣu, bee tiŋŋmɔŋ soli zuɣu. Dinzuɣu sokam luɣim tibili venyɛliŋga n wum ka di chib' o.